

Коли прийшла біда: які рефлексії викликає вистава «Я, війна і пластикова граната»

Проект-антологія, що показує різні стратегії виживання і боротьби українців у перші місяці війни

ТЕТЯНА ПОЛІЩУК, 25 ЛИСТОПАДА 2022

На прем'єрі у Театрі на Печерську панує атмосфера єднання акторів та глядачів, бо всі ми добре пам'ятаємо, як 24 лютого російські військові розпочали повномасштабне вторгнення в Україну, бомблячи наші міста та села...

Сюжет. Герої вистави намагаються адаптуватись до воєнної реальності, де кожен поставлений перед вибором: поїхати з України або залишитися, боротися або переховуватись, рятувати себе чи допомогти ближньому?

Дійство розпочинається у Львові, коли молода сім'я повинна ухвалити доленосне рішення: чи поїде дружина з двома дітьми за кордон, а чоловік залишиться? І

хоча він не має воєнного досвіду, але хоче записатися у територіальну оборону. Як заспокоїти дітей під час повітряної тривоги?

Перед глядачами постануть долі людей різного віку. Одні опинилися у передмісті Києва, інші – у харківському метро. Як «лікувати» зуби по телефону? Як поводить під час бомбардувань родина у приватному будинку у Вінниці? Як виживають і борються під час окупації селяни під Херсоном, коли у небі літають ворожі винищувачі, а вулицями їдуть танки росіян?

Це проникливі історії з блокпостів спальних районів столиці, з окупованих передмість, з телеграм-чатів та розмов із... померлими, а ще історії про любов і ревності, про турботу і безпомічність, про розгубленість і надію на те, що у цьому «новому світі», в якому ми опинилися, інколи можна усміхнутися...

Символічно, що вистава закінчується новелою про «месників» Жеку і Дядю Мішу з Херсонщини... У фіналі актори нагадують про те, що 11 листопада 2022 року відбулася історична подія, і це день визволення Херсона. Це великий поворот подій у кривавій війні, відправна точка, з якої все має йти далі – звільнення кожного клептика української землі, що тимчасово окупована загарбником.

Бекґраунд. Театральний проєкт реалізований за підтримки Goethe-Institute в Україні. Вистава «Я, війна і пластикова граната» поставлена за п'єсою Ніни Захоженко у Київському академічному театрі на Печерську режисерами Олександром Крижанівським та Ігорем Рубашкіним (він також виконує роль

Ігоря), музичне рішення – Тетяна Хорошун та Андрій Мерхель, сценографія – Таїсія Карась, відеоарт – Денис Беляєв.

Нагадаємо, що з драматургинєю, літературознавицею і перекладачкою Ніною Захоженко колектив Театру на Печерську давно та успішно співпрацює. Так, у 2016 році Захоженко написала для них інсценізацію «У саме серце» за новелами Луїджі Піранделло, а у 2019 році – проєкт «Театралізована прогулянка Софією Київською», який був представлений акторами у рамках фестивалю Bouquet Kyiv Stage.

П'єса **«Я, війна і пластикова граната»** складається із драматичних новел, які розповідають про те, як жили та гинули мирні українці в перші місяці повномасштабного вторгнення росії, про криваву колективну травму та нову реальність, яку війна спричинила. У цьому творі представлені різні стратегії виживання і боротьби.

П'єса Ніни Захоженко є фіналістом міжнародного драматургічного конкурсу «Аврора» (м. Бдигош, Польща). Це вистава-антологія (4 із 7 текстів увійшли до «Антологія-24 від Parade-fest»). Сценічні читання п'єси відбулися у Києві, Львові, Ужгороді, Празі. Окремі новели були поставлені у Харкові та Амстердамі. У Театрі на Печерську вперше інсценізовані майже всі новели.

«Жодна з новел не є документальною у прямому сенсі. Наприклад, у першій новелі я відштовхувалася від свого досвіду і досвіду моїх найближчих знайомих сімейних пар у

Львові. Тому мені було найлегше її написати, бо я прямо була в цій ситуації. Хоча і не хотіла б, щоб героїв асоціювали зі мною та моїм чоловіком, це все ж художня побудова... Багато новел відштовхувалися від новин, від Facebook-історій. Наприклад, від історій про харківське метро. Про те, як люди живуть у ньому, не виходячи назовні. У тому числі діти, які буквально починають деградувати. Мене все непокоїло: чому їх не вивозять? Можна ж евакуюватись. І я почала досліджувати цей психологічний феномен прихистку. Коли ти ніби знайшов безпечне місце і вже не хочеш його покидати. Хоча в тебе є купа варіантів, але ти психологічно замикаєшся... Кожен із героїв вистави поставлений перед вибором: що робити далі?» – розповідає авторка п'єси Ніна Захоженко.

«На всіх нас впливає війна. І авторка взяла епізоди про людей, які безпосередньо не беруть участі у війні, але реагують на неї по-різному. Все це – краплини духу народу, духу нації, духу супротиву», – каже керівник постановки, директор-художній керівник Театру на Печерську **Олександр Крижанівський**.

Дійові особи та виконавці вистави: Антон (Бакланов Григорій), Ліка (Ціцілінська Ольга), Я (Мруга Кароліна), Ліза (Романова Анна), Майк (Наумов Григорій), Самуїл Катц (Вутянов Юрій), Ася (Мруга Кароліна), Тоня (Романова Анна), Ігор (Рубашкін Ігор), Катя (Ціцілінська Ольга), Жека (Бакланов Григорій), Дядя Міша (Сокольник Руслан).

Вам сподобається, якщо: ви готові пропустити через себе особисті історії про російсько-українську війну та про українців і українок, які знаходять у собі набагато більше сил та мужності, ніж можна очікувати. Адже у кожного з нас свої спогади про страшний ранок 24 лютого, свої тривоги та болі.

Вам не сподобається, якщо: ви хочете, немов страус, ховати голову в пісок, але війна триває, і ми всі повинні бути сильним, вірити у ЗСУ, які щомиті,

ризикуючи своїм життям, боронять нашу державу від кривавих загарбників і мародерів із рф.

Головна причина подивитися: відчути, що говорити про переживання війни в театрі важливо. По-перше, це діє терапевтично, бо коли ми переживаємо якусь ситуацію, вона нас трохи відпускає, і стає легше. По-друге, багато речей додатково осмислюються. Тобто, ти це відчуваєш, але осмислити чи сформулювати не можеш. Театр формує цей емоційний образ. Тоді людина розуміє, що з нею відбулося, і колективний досвід стає власним.

Фото: Соломія Козолуп.